UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Quaenam sint illa merita gratiae: nempe prima boni cupiditas, seu conversio, fides, oratio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Visual Library

Quænam ſint illa merita gratiæ: nempe, prima boni cupiditas, ſeu converſio, fides, oratio.

CAPVT QVINTVM.

SED quænam illa liberi arbitrij merita, A quibus gratia rependi debet? neque enim exiſtimandum eſt, tunc temporis Pelagianos quodlibet opus indifferenter viribus libertatis aſcripſiſſe, cui gratia deberetur.

In primis itaque libero arbitrio tribuunt velle bonum; cujus bonæ voluntatis merito ipſum poſſe & facere tribuatur. Nam multa volumus quę non poſſumus, cum primum ad juſtitiam ab iniquitate convertimur, repugnante ſcilicet novæ voluntati vetuſtâ peccandi Lib. 2. ad Bonif. c. 8. conſuetudine: Vnde Auguſtinus: *Iſti volunt in homine ab ipſo homine incipere cupiditatem boni, ut huius cœpti meritum, etiam perficiendi gratia conſequatur.* Quem erroris Pelagiani ſenſum inde colligit, quia Catholicos carpunt, quod *invito & reluctanti homini inſpirari dicant, non quantuncunque boni, ſed & ipſius imperfecti cupiditatem*; ut ſcilicet jam non ſit reluctans, non ſit invitus, B ſed conſentiens bono & volens bonum. Vnde patet quod primam illam hominis converſionem ad Deum, ſeu primam bonam voluntatem, ſive bene vivendi, ſive etiam credendi, Deo præripiunt, atque homini tribuunt. Magis hoc ex Divi Auguſtini clareſcit refutatione, qua contra Pelagianos primam illam boni Lib. 1. ad Bonif. c. 19. cupiditatem Deo vindicat, & libero hominis extorquet arbitrio. *Dic mihi obſecro*, inquit, *quid boni Paulus adhuc Saulus volebat, ac non potius magna mala, quando ſpirans cædem &c. quibus meritis bonæ voluntatis Deus illum ab his malis ad bona mirabili & repentina vocatione convertit?* Et paulo poſt: *Vtrum iam volenti credere pro meritis bonæ voluntatis hoc datur: an potius ut credat ipſa voluntas, ſicuti Sauli deſuper excitatur, etiamſi tam ſit averſus à fide, ut credentes etiam perſequatur?* Hoc eſt ergo quod, ut Auguſtinus obſervat, Pelagiani dicunt; non *hominem* ſeu hominis voluntatem *in bonum opus excitari*, nempe ut ex no- C Ibid. lente velit, ſed tantummodo *in bono opere* jam ſcilicet volito atque inchoato, *à Dei gratia ſemper adiuvari.* Hoc eſt quod invidioſa phraſi Ibid. c. 18. Catholicos perſtringendo negant, *ex Dei potentia in bonum invitum aliquem cogi*, hoc eſt neminem ex invito & repugnante Dei gratia & poteſtate volentem fieri. Hoc eſt quod confiten- Lib. 2. ad Bonif. c. 10. tur: *Gratiam adiuvare uniuſcuiuſque bonum propoſitum, non tamen reluctanti ſtudium virtutis immittere.* Hoc eſt quod Scripturam non intelli- Proverb. 16 iuxta 70. gendo crepant: *Hominis eſt præparare cor, & à Domino reſponſio linguæ.* Exiſtimant quippe ſententiam eorum in lucem proferente Auguſti- Lib. 2. ad Bonif. c. 9. no: *Cor præparare, hoc eſt, bonum inchoare ſine adiutorio gratiæ Dei ad hominem pertinere.* Hoc eſt quod ſine ambiguitatis obſcuro Auguſtinus Lib. de grat. & lib. arbit. c. 5. dicit: *Talia de Scripturis colligunt, quale eſt hoc unum, quod paulo ante dixi; Convertimini ad me & convertar ad vos, ut ſecundum meritum converſionis* Zachar. 1. *noſtræ ad Deum, detur gratia eius, in qua ad nos & ipſe convertitur.*

Secundo aſcribunt homini ſeu libero arbitrio ejus *fidem*: quæ tamen ipſa etjam ad illam primam converſionis voluntatē pertinet. Nam initio fidei eſt etjam ut Auguſtinus dicit, *Initium bonæ, hoc eſt piæ voluntatis.* Epiſt. 107. in fine. De iſta fide ſic Pelagius in ultima omnino Epiſtola quam ad Innocentium ſcripſiſſe reperitur, ſed eo defuncto ſucceſſori ejus Zozymo, qui eum condemnavit, eſt tradita: *Illi* (non Chriſtiani) *ideo iudicandi atque damnandi ſunt, quia cum habeant liberum arbitrium per quod ad fidem venire poſſent, & Dei gratiam promereri, male utuntur libertate conceſſa. Hi vero remunerandi ſunt, qui bene libero utentes arbitrio, promerentur Dei gratiam* (credendo ſcilicet) *& eius mandata cuſtodiunt.* Habetur citata apud Aug. lib. de gratia Chriſti c. 31. Ecce manifeſte docet fidem eſſe meritū gratiæ, qua mandata cuſtodiuntur, tametſi non ſatis clare dicat, quam gratiam intelligi velit. Pelagium ſecutus eſt Iulianus, qui magno conatu aſſerit, *Promiſſionem quæ facta eſt ad Abraham, hoc eſt dilatationem ſeminis, fuiſſe ſtipendium fidei: Nec ita credulitatis recepiſſe mercedem, ut alios ſimiliter credentes à præmij conſortio putetur excludere.* Lib. 2. operi imp. f. 363. & 364. Ab illa vero fide ſive credēdi voluntate gratiam omnino repellebat, ut ex Auguſtino errorem ejus refellente manifeſtum eſt, *quod ſi noluiſſent* (ſectari fidem Abrahæ) *evacuaretur promiſſio, admoneo*, inquit, *ut intelligatis cui gratiæ ſitis inimici, negando operari Deum voluntates in mentibus hominum, non ut nolentes credant quod abſurdiſſime dicitur, ſed ut volentes ex nolentibus fiant.* Ibid. f. 365.

Denique *orationem*, quæ ex fide funditur ad impetrandam gratiam etjam homini tribuunt. Nam Auguſtinus aſſerit Pelagianos dicere, *Id ipſum meritum eſſe, quia orando ſit dignus, cui gratia divina ſubveniat.* Lib. 4. ad Bonif. c. 11. Et utramque ſimul, orationem fidemque conjungentes; *bona voluntas*, inquiunt, *præcedit orantis, quam præceſſit voluntas credentis, ut ſecundum hæc merita, gratia ſequatur exaudientis Dei.* Lib. de grat. & lib. arbit. c. 14. Et hæc orandi pulſandique ſollicitudo eſt illud *ſtudium virtutis* quod *reluctantibus à Deo immitti negant.* Lib. 2. ad Bonif. c. 10. Nam reprehendens Auguſtinum Iulianus calumniatur eum dicere: *Nihil ſtudij exſpectari ab humana voluntate debere, contra illud Euangelicum quo ait Dominus, petite & accipietis, quærite & invenietis, pulſate & aperietur vobis. Omnis enim qui petit accipit &c.* Lib. 4. cont. Iul. c. 8. Cuius mentem eruens & interpretans Auguſtinus: *Ibi enim vos*, inquit, *ut video, ponere iam cœpiſtis merita gratiam præcedentia, quod eſt petere, quærere, pulſare, ut his meritis debita illa reddatur, ac ſic gratia inaniter nuncupetur.* Cum autem dicit, *ponere iam cœpiſtis*, perſpicue indicat in dogmatibus Pelagianis recenter factam

eſſe mu-

eſſe mutationem. Quæ non videtur fuiſſe alia, A niſi quod ante, totam juſtitiam humanis viribus aſcriberent, deinde orationem dumtaxat ex fide quæ ſine præcedente bona voluntate eſſe non poteſt.

Hanc Hæreſis Pelagianæ mutationem reſpicit Auguſtinus, quando carnalis hominis & inflati, hoc eſt cujuſpiam Pelagiani cogitationes aut voces notat, quibus gradatim dicunt: *Diſcernit me fides mea, diſcernit me oratio mea, diſcernit me juſtitia mea.* Et ordinem ipſum tangens quo dogmata ſua interpolarunt in Epiſtola ad Sixtum, quæ ſtatim ab hæreſi damnata ſcripta eſt, ſe Scripturarum teſtimonijs probaſſe dicit: *Et bona opera noſtra, & pias orationes, & rectam fidem, nullo modo in nobis eſſe potuiſſe niſi hæc acceperimus à Deo.* Et iterum eâdem rectâ ſerie: *Nec quiſquam dicat,* inquit, *meritis operum ſuorum, vel meritis orationum ſuarum, vel meritis fidei ſuæ ſibi traditam Dei gratiam ut putetur verum eſſe quod illi hæretici dicunt, gratiam Dei ſecundum merita noſtra dari, quod omnino falſiſſimum eſt.* B

Epiſt. 1. ad Val. & Monach. Adrumetinos.

Ibid. in Epiſt. 1 ad Valent.

Ibid.

Ex ijs quæ diximus maximeque poſtremis Pelagianorum verbis, *Diſcernit me fides mea &c.* perſpicuum eſſe puto totam cum Pelagianis deſcriptionem eo tandem fuiſſe converſam, ut conſtaret uter diſcerneret hominem, hoc eſt, uter inciperet in mutanda hominis voluntate de mala in bonam, homo an Deus. Etenim ſi obtinere potuiſſent aliquid quodcunque tandem, ſive orationem, ſive fidem, ſive ipſam etiam bonam voluntatem prius ab homine dari Deo, ut retribuatur ei, profecto viciſſent Pelagiani, totaque hæreſis iſta etjam in vindicanda ſibi perfecta juſtitia triumphaſſet. Eſſet enim illa non gratiæ divinæ munus, ſed effectus hominis, quem volendo, credendo, pulſandove meruiſſet. A Quo collimaſſe Pelagianos ſatis declarat Auguſtinus, cum dicit: *Quid eſt ergo quod ſecundum modum veſtrum effectum voluntatis humanæ, dona cæleſtia me crediderat nuncupaſſe, tanquam voluntas hominis ſine Dei gratia moveretur ad bonum, ut ei debitus à Deo retribueretur effectus?* Hanc ergo extremam tabulam, qua tota illa impietas iterum eſſe ſalva potuiſſet, ut eis extorqueret Auguſtinus, omnes diſputandi vires ut ſupra diximus in poſtremis ſuis operibus contrahit, non ut gratiam operandi juſtitiam quę jam fidelibus & juſtificatis datur, ſed eam quæ omnes hominis conatus, orationes & voluntates prævenit, ex Eccleſiæ precibus & Scripturis aſſerendo ſtabiliat. Tunc enim præveniens non conſequens; excitans non adjuvans; operans non cooperans à Pelagianis negabatur.

Lib. 4. cont. Iul. c. 3.

Cur autem illam primam gratiam tantopere abhorruerint, tunc dicetur oportunius, B cum ad Semi-Pelagianos ventum fuerit. Nam ex ijs quæ proxime aſſeruimus facile conſtare poteſt, Pelagianos tandem in hoc quarto ſtatu in errorem Maſſilienſium declinaſſe, vel potius Maſſilienſes errorem ſuum, Catholicis quibuſdam veritatibus intertextum ex illo quarto hæreſis Pelagianæ ſtatu eſſe mutuatos. Illud quippe inchoationis meritum, cui Deus tanquam præmium gratiæ ſuæ auxilium tribueret, ita Semi-Pelagianis ſeu Maſſilienſibus proprium fuit, ut tamen ex Pelagiano fonte derivaverint. Planiſſime ſiquidem Auguſtinus adverſus Pelagianos inſtruens Valentinum dicit: *In quorum,* Pelagianorum, *errorem cadit, qui putat aliquo merito humano gratiam Dei dari.* Et Proſper Magiſtro ſuccinens Pelagianam hæreſim è ſepulchro confitentem inducit.

Epiſt. ad Valent.

In Epitaph. Hæreſ. Neſtor. & Pelag.

Nam ſi quæ Domini data munera ſero fatemur
Hæc homini credis debita, noſter eris.

Chriſtum volunt ex meritis liberi arbitrij factum eſſe Deum. Hauſtus ille error ex Origene.

CAPVT SEXTVM.

NAM poſtquam Pelagiani gratiam Chriſti ad bene vivendum utilem clamoribus Catholicorum agnoſcere compulſi ſunt, tanti fuerunt præcones meritorum, quibus eam tollerent ac A deſtruerent, ut etjam ipſi Chriſto Domino divinitatem ex meritis collatam eſſe contenderent. Teſtis eſt luculentus hujus impietatis Proſper, apud quem error Pelagianus ita loquitur.

In Epitaph. Hæreſ. Neſtor. & Pelag.

Nam Chriſtum pietate operum & mercede volentes
Eſſe Deum, in Capitis fœdere non ſtetimus.